

EEN BLIJDE KERSTDAG

DOOR WILH^A. RIEM VIS

ROTTERDAM

J. M. BREDÉE's BOEKHANDEL EN UITGEVERS-M^V.

„Hoe gaat het, vrouw Wanders, zijt ge erg ziek?“ Bladz. 6.

EEN BLIJDE KERSTDAG IN DE DRENTSCHE VENEN

DOOR

WILH^A. RIEM VIS.

DERDE DRUK.

ROTTERDAM

J. M. BREDÉE'S BOEKHANDEL EN UITGEVERS-MIJ.

I.

Het hutje op de heide.

Stientje was een aardig, klein meisje van zeven jaar, met blauwe kijkers en blond, krullend haar.

Op een warmen namiddag in Juli zat ze droomerig rond te kijken op het veld, waar haar ouders aan den arbeid waren met nog wel dertig andere mannen en vrouwen. Er was niets te zien dan zwarte aarde en turf, behalve heel in de verte een paar hutjes, die Stientje al dikwijls bekeken had.

Daar voelde ze opeens een grooten droppel op haar neus vallen, toen nog een, en nog een . . .

„We krijgen stellig zwaar weer,” hoorde ze haar moeder zeggen tot een andere vrouw, waarop het meisje onwillekeurig naar de lucht keek; en dit deed ze zoolang, tot haar oogen dicht vielen. Den ganschen middag had ze al zoo'n slaap gehad. 't Was dan ook drukkend heet, en de zon, die nu een weinig was gaan schuilen, had den ganschen dag maar ongehinderd haar brandende stralen uitgezonden over de onafzienbare vlakke.

Langzamerhand rolde het slaperige meisje omver, en bleef zoo liggen, tot een harde stem haar opeens deed wakker schrikken.

„Kijk toch eens naar je kleine broertje!” klonk

het haar in de ooren; „hoor je niet, hoe het kind schreeuwt?”

Stientje sprong op, keek om zich heen, en liep toen naar een zuigelingetje, dat op eenige schreden afstands van haar, achterover op den vuilen grond lag te schreien. Het wichtje was pas drie weken oud, en had zich toch reeds lang genoeg stilgehouden, terwijl Stientje naar school was. En dat was goed ook, want de moeder kon nauwlijks tijd vinden er naar om te zien. Met haar man werkte zij den ganschen dag op de veengronden, bijna zonder verpoizing. In drie of vier maanden moesten zij dan ook alles verdienen, wat er in twaalf maanden voor het huishouden noodig was; want langer duurde het werk niet, en iets anders dan turfgraven hadden zij niet geleerd.

Het kleine meisje deed al haar best om het broertje te sussen, dat door zijn luid geschrei ook de andere zuigelingetjes, die eveneens den zwarten grond tot wieg gekregen hadden, wakker maakte, zoodat er weldra een algemeen klaaglied werd aangeheven. Ja, een klaaglied was het inderdaad, want de schepseltjes hadden honger, waarvan de slaap hen eerst onbewust had gelaten. Gelukkig was het weldra tijd om naar huis te gaan.

„Kom, Stien, pak eens aan!” sprak vrouw Wanders tot haar dochtertje, en duwde het meisje een koffieketel in de hand, om dien naar huis te dragen. Daarop nam zij het schreiende wicht van den grond, legde het in haar kruiwagen, en voort ging het nu naar 't hutje, dat op een kwartier afstands vandaar gelegen was.

„O, kijk eens, moeder, daar!” riep Stientje eens-

klaps uit, op een toon van blijde verrassing, „moeder, kijk toch!”

„Nu, wat is er dan?” zei vrouw Wanders, even rondziende.

„Daarginds komt mijnheer aan! Mag ik even naar hem toelopen? Ja?”

De vrouw knikte toestemmend en zei: „Vertel hem eens, dat grootmoeder ziek is.”

„O, ja, ja; dan komt hij zeker bij ons!” En dubbel verheugd vloog Stientje als een pijl uit den boog heen, terwijl zij reeds uit de verte den bedoelden „mijnheer” haar roetzwart handje toestak, dat hij glimlachend in de zijne nam, zoodra ze dicht genoeg genaderd was.

„Mijnheer, Klaas komt ook op de Zondagsschool!” haastte zij zich te vertellen, na hem vriendlijk te hebben toegeknikt; „hij vond mijn prentje zoo mooi!”

„Zoo, kleine hardloopster, en komt hij daarom?”

Stientje haalde de schouders op, en vervolgde: „Grootmoeder is ziek; moeder zei, dat ik het u vertellen moest.”

„Wel, dan zal 't beste wezen, dat ik met je meêga naar huis,” hernam hij en streek met de hand over haar mutsje, waaruit de lange krullen hier en daar tevoorschijn kwamen.

„Nu dadelijk al?” riep zij opgetogen uit, van pret in 't rond dansend, zoodat een van haar klompjes een eind wegvloog, en zij haast omvertuimelde.

„Hola, kleine wildzang, niet al te druk, hoor!” sprak de heer Vink goedgehartig, terwijl Stientje het weggeslingerde voorwerp naliep op één klomp en één blooten voet; want kousen te dragen was een weelde, die men zich, des zomers althans, niet in die streek

veroorloofde. Daarna huppelde zij vertrouwlijk naast hem voort, tot zij het hutje bereikten, waarin midden op den grond reeds een turfvuur was aangemaakt. Bukkend om door de lage opening te komen, trad de heer Vink de woning binnen, die eer voor varkens bestemd scheen dan voor menselijke wezens. Een vloer was er niet; de muren, met klei bestreken, waren zwart van den rook, die slechts een uitweg vinden kon door een vierkante opening in het strooien dak. Ook nu was de kleine ruimte dan ook zóo met rook vervuld, dat de bezoeker zich onwillekeurig nog eens even omwendde naar de buitenlucht, die wel zoel en drukkend, maar toch begeerlijk was in vergelijking met de vunzige, bedompte atmosfeer daarbinnen.

„Kijk, mijnheer, daar hangt mijn prentje!” riep zijn kleine geleidster uit, hem meêtrekkend naar den muur tegenover het lage deurtje, waar het bewuste voorwerp was opgehangen.

„En dat is van Klaas!” ging zij voort, naar een verkreukeld papier daarnevens wijzend, waarop een varken stond afgebeeld; „hij heeft het gisteren van den kruidenier gekregen.”

„Wel, wel, wat zijn de kinderen hier gemakkelijk blij te maken,” dacht de heer Vink; „ik hoop, dat ik hun eens een heerlijk Kerstfeest zal kunnen bereiden!” Daarop trad hij naar de bedstede, indien het donkere hok zonder deur dien naam verdiende, en vroeg op een toon van hartlijke deelneming: „Hoe gaat het, vrouw Wanders, zijt ge erg ziek?”

„O, is mijnheer daar?” klonk het van onder een hoopje oude zakken, die den dienst van dekens en lakens tegelijk vervulden, en langzamerhand werd

er een gedaante zichtbaar, die trachtte zich op te richten, waarbij het stroo, dat voor bed diende, kraakte, en de zakken door elkander geworpen werden.

„Ik ben zoo blij, dat u komt,” hernam de zieke, zonder op zijn vraag te antwoorden; „want weet u, mijnheer, het komt er nu op aan, dat voel ik wel.”

Diepbewogen staarde de aangesprokene op dat rimpelig, vervallen gelaat, waarvan de oogen zoo strak, ja bijna angstig op hem gevestigd waren.

„Wel zoo, denkt ge dat? En doet het u leed vanhier te moeten gaan?”

„Dat juist niet,” sprak zij aarzelend, „want ik ben 't zwoegen en sloven moede; en zoo langzamerhand word ik mijn kinderen tot last...”

„Ho, ho! wat zijn dat nu voor woorden! Tot last? Wel, mij dunkt, uw kinderen zullen blij wezen, dat zij op hun beurt u ook eens kunnen verzorgen, zooals gij het hen gedaan hebt in hun jeugd.”

Dit zeggende keek de heer Vink met opzet Stientjes moeder aan, die het echter te druk had met haar jongste kind, om op zijn woorden te letten; misschien ook hield zij zich maar zoo.

„Maar wat verder?” vervolgde hij, de zieke vrouw aanziende.

„Ik weet niet, wat mij te wachten staat, ziet u, dat is het!” was haar antwoord.

„Die in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem,” sprak de dienstknecht des Heeren langzaam en met nadruk.

„Wilt u dat nog eens zeggen?” vroeg zij na een poosje van stilzwijgen.

En weer sprak hij dezelfde woorden, zonder er iets bij te voegen.

„Die den Zoon ongehoorzaam is,” mompelde zijn toehoorder.... „de toorn Gods blijft op hem.... dan is er voor mij geen hoop!”

Op dit oogenblik trad Wanders het vertrek binnen met de overige kinderen, vier jongens van tien tot veertien jaar. De handen in de wijde broekzakken, de pet op één oor, zoo kwam hij binnenstappen; en hij zoomin als de jongens dachten er aan, dat hoofdedksel af te nemen in tegenwoordigheid van den heer Vink, niettegenstaande deze hen allen vriendelijk groette.

„Is de koffie klaar, vrouw?” was zijn eerste vraag, waarna een verward geroep ontstond van: „Moeder, krijg ik ook koffie?” — „Is die snee brood voor mij?” — „Waar is 't mes? ik kan voor mijzelf wel snijden!”

„Wat moet hier nog veel veranderen!” zuchtte de bezoeker, terwijl hij hoofdschuddend dit tooneel van verwarring gadesloeg.

„Wil mijnheer ook een kopje koffie?” vroeg de jonge vrouw Wanders tamelijk vriendelijk.

„Wel, asjeblijft,” zei de aangesprokene, hoewel de halfvuile kommen op de morsige tafel zijn tegenzin opwekten; en zonder iets hiervan te laten blijken, dronk hij het bruine vocht, dat nauwlijks den naam van koffie verdiende, geheel uit. Een stoel was hem nog niet aangeboden om de eenvoudige reden, dat er in de gansche hut geen te vinden. Een bank langs den muur was de eenige zitplaats, die de woning aanbood.

„Waarom huilt grootmoeder?” vroeg Stientje, hem

zachtjes aan zijn mouw trekkend, „bent u boos op haar?”

„Neen, kleine, grootmoeder denkt, dat de Heere in den hemel boos op haar is. Heb je den mooien tekst al eens voor haar opgezegd, dien je den vorigen Zondag geleerd hebt?”

„O, neen, nog niet,” hernam het meisje een weinig beschaamd, want zij had beloofd het te zullen doen. „Zal ik hem nu opzeggen?”

„Dat is goed — maar wacht, dan zal ik je even optillen; anders kan grootmoeder er niets van verstaan.” En daar zat zij op den rand der bedstede met het blozend gezichtje naar de zieke gekeerd, en de handjes eerbiedig gevouwen, zooals zij dit op de Zondagsschool geleerd had.

Welk een tegenstelling! de oude, tachtigjarige vrouw, met een uitdrukking van angst en verslagenheid opziende naar het vroolijke kind, dat zich gereed hield een boodschap van God te doen hooren.

„Nu, Stientje, wij luisteren,” sprak de heer Vink; en het meisje begon: „Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonde.”

„Dat zijn mooie woorden!” sprak de zieke met een zucht van verlichting.

„Laat Stientje ze nog maar dikwijls voor u opzeggen; en geve de Heere zelf ze u recht te verstaan.”

Na dit gezegd te hebben, gaf de heer Vink haar de hand tot afscheid en maakte zich gereed te vertrekken.

„Hebt ge soms trek in wat soep?” vroeg hij nog.

„Neen,” was haar antwoord, „dank u, ik heb alleen trek in water.”

„O, mijnheer,” riep Jan, een der broertjes van Stientje, uit, „ik weet nog de heele geschiedenis van

de vrouw, die bij een bron kwam om water te putten!"

„Welzoo, jongelief, ik ben blij, dat je zoo goed geluisterd hebt! Vertel die geschiedenis maar eens aan grootmoeder, dat zal haar genoeg doen; wil je 't mij beloven?"

De knaap knikte toestemmend; en na hen allen nog eens vriendlijk gegroet te hebben, vertrok de bezoeker.

II.

Een bezoek in de woning van den Evangelist.

Het was zeven uur ongeveer, toen de heer Vink het hutje verliet. De lucht was weer opgeklaard, en een frissche wind deed vermoeden, dat het ergens in den omtrek geonweerd had. Langzaam vervolgde hij zijn weg, want hij was zeer moê, gelijk meestal des avonds, want hij had bijna elken dag verre tochten te maken. De hutjes der veenwerkers waren op een kwartier of een half uur afstands van elkaër gelegen, en er was niemand dan hij, om hun de blijde boodschap der zaligheid te brengen. Minstens twaalf uren in omtrek was de streek, welker bewoners hij geregeld ging opzoeken. Geen enkel predikant bevond zich daar, veel minder een kerk, behalve een Roomsche, die er spoedig genoeg verrezen was, nadat de veengronden in bewerking kwamen. De meeste Protestanten, die er woonden, waren dan ook Roomsch geworden, om toch niet geheel zonder godsdienst te wezen; en bovendien er toe overgebaald door den

pastoor, die hun elk een pak kleeren beloofd had, indien zij het deden!

Denk eens aan, hoe blind en diep onkundig die arme menschen dus wel wezen moesten!

Geheel en al scheen de waarheid in die streek verloren te zullen gaan, doch de Heere in den hemel zorgde er voor, dat dit niet gebeurde: Hij gaf het een zijner getrouwe dienstknechten in 't hart zich daar te vestigen. De heer Vink naamlijk kreeg kennis van dien ongelukkigen toestand, en na veel gebed besloot hij aan den drang zijns harten en de uitnoodiging van enkelen der veenwerkers om tot hen te komen gehoor te geven. Verscheiden jaren reeds was hij Evangelist geweest op een ander plaatsje in Drente, en het was een groote opoffering voor hem den werkkring te verlaten, die hem lief geworden was. Bovendien had hij nu geen andere bezoldiging te wachten dan het gebruik van een zeer ongerieflijke woning, met een lapje grond om zelf te bebouwen, een genoegzamen voorraad turf jaarlijks, en een stuk spek nu en dan, wanneer er een varken geslacht werd. Wel had hij vele vrienden, die hem ondersteuning beloofden, doch de menschen zijn veranderlijk, en soms werd hij op zijn eenzaam plekje geheel vergeten. Dan kwam hij wel eens in grooten nood, want hij had een vrouw en vijf kinderen, in wier onderhoud daaglijks door hem voorzien moest worden. Doch hij wist, dat er in Gods Woord geschreven staat: „Laat al uw begeerten in alles, door bidden en smeeken en dankzegging bekend worden bij God, en de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw hart en zinnen bewaren in Christus Jezus” (Filipp. 4:6, 7). En hij wist het niet alleen, maar deed er ook naar.

Als er niets meer in huis was, dan knielde hij neer met zijn gansche gezin en maakte den Heere, dien hij diende, al hun behoeften bekend. Natuurlijk volgde er dan weer uitkomst, want het geloof wordt nooit beschaamd, en de Heere wacht slechts op de bede, om die te kunnen verhooren.

Intusschen was hij zijn woning genaderd, waaruit hem reeds de vroolijke stemmen zijner kinderen tegenklonken. Het huisje was gelegen op een hoogte, en kon met recht „Ruimzicht” genoemd worden, want aan alle zijden gaf het uitzicht over een wijd uitgestrekte vlakte, slechts afgewisseld door een keetje hier en daar, en een twintigtal huisjes, die tezamen één straat vormden, waaruit het eigenlijke dorp bestond. Ook was er nog de woning van den pastoor, omgeven door een grooten tuin.

Weldra had de vermoeide wandelaar de hoogte bereikt, en werd hij door zijn achtjarig zoontje Piet in triomf naar de huiskamer geleid. De avonddich stond al gereed, bestaande uit wittebrood, boter en stroop; dit laatste was een lekkernij voor de kinderen, wier geduld door 't gezicht daarop des te meer op de proef was gesteld. Meubelen bevatte het vertrek niet veel: behalve de vierkante groen geverfde tafel, waarover nu een helderwit tafellaken lag uitgespreid, stonden er acht stoelen en een groote, ouderwetsche linnenkast op den houten vloer. Een karpert hadden zij wel, doch sinds eenige maanden had juffrouw Vink het opgenomen, omdat de bewoners dier streek de onhebbelijke gewoonte hadden, om zoo maar op hun vuile klompen naar binnen te komen stappen, op den grond te spuwen, kortom te doen, of haar kamer een koestal was. In 't eerst had zij er wel eens wat van

gezegd, doch toen het haar duidelijk geworden was, dat de menschen nog liever in 't geheel niet wilden komen, dan zich „zoo in acht te moeten nemen,” besloot zij er zich in te schikken. „Ze zijn 't nu eenmaal van jongsaf zoo gewend,” dacht zij, en troostte er zich meê, dat de vloer met water weer schoon te krijgen was. Aan den muur, die niet behangen maar gewit was, hingen eenige schilderijen en een paar teksten, en voor de ramen eenvoudige neteldoeksche gordijnen. Verder hing er nog een kooitje met een vogeltje, en daarmee is dan ook alles genoemd, wat er in 't vertrek te zien was. Doch neen, op dat oogenblik was er nog iets, en Betje, het oudste dochttertje, kwam er juist meê aandragen.

„Kijk eens, vader, er is een groot pak gekomen!” riep zij uit; „vanmiddag, niet waar, moe?”

„O, wat zou er inzitten?” klonk het uit drie monden tegelijk; doch juffrouw Vink stelde voor, dat er met het openmaken gewacht zou worden, tot de tafel leeggeruimd was.

Juist was dit gebeurd, toen de buitendeur, die zelden op slot was, opengeduwde werd, en men iemand, blijkbaar met klompen aan, door de steenen gang hoorde loopen. Even daarna trad er een tamelijk bejaard man, gekleed in een grijzen borstrok en bruin wollen broek, het vertrek binnen.

„Goejen avond, saam!” sprak hij, zonder zijn pet af te nemen of de lange pijp uit den mond te doen; „ik wou eens eventjes met je praten, mijnheer.”

„Wel, dat zal mij genoegen doen, beste vriend; ga zitten, of wilt ge mij alleen spreken?”

„Neen, dat is niet noodig! wat ik te zeggen heb, mag de heele wereld hooren.”

Daarop liet hij zich neerzakken op een stoel, schoof dien een eind vooruit, wat zeker aan het karpert geen goed gedaan zou hebben, als het er nog gelegen had, blies een paar dikke rookwolken uit den wijden kop van zijn tabakspijp, en begon: „Ik wou je eigenlijk eens vragen, weet je, mijnheer, of je niet een keertje in de week wilt komen preeken in mijn keet. De menschen, die hier vijf of zes uur vandaan wonen, kunnen 's Zondagmorgens nooit hierheen komen, en als de winter in 't land komt, gaat het 's avonds ook niet best. . . .”

Hij hield even op, om zijn pijp uit te kloppen, wat hij voor 't gemak midden op den vloer deed, en haalde een zak met tabak tevoorschijn, om ze opnieuw te vullen.

„En ge zoudt dus gaarne willen, dat die menschen ook in de gelegenheid gesteld werden, het Woord van God te vernemen?” vroeg de Evangelist met zichtbare verrassing.

„Ja, weet je,” hernam de man, na heel bedaard zijn pijp te hebben aangestoken, „mijn vrouw zegt, dat de Heere God er ons voor zegenen zal; en zij weet het gewoonlijk beter dan ik; hoe denk jij er over?”

„Die menschen zeggen altijd „jij” tegen Vader,” fluisterde Piet zijn zusje in 't oor, met een gezicht, dat duidelijk verontwaardiging te kennen gaf.

„Och,” zei Betje even zacht, „zij weten niet, dat 't onbeleefd is; ik geloof, dat zij het toch goed meenen.”

„Nu, ik zou ze geen antwoord geven,” hield Piet vol; doch juffrouw Vink gaf hun een wenk om te zwijgen en zei toen: „Komt, kleintjes, 't wordt tijd om te gaan slapen. Zegt Jaspers en vader maar goeden nacht.”

„Ik ook, moe?“ vroeg Betje, die reeds tien jaar oud was en zich niet gaarne meer onder de kleintjesrekende.

„Ja, kind; je moogt immers de anderen helpen en het goed opvouwen, weet je wel?“

Thans voldaan stond het meisje op, gaf den bezoeker een hand en haar vader een zoen, waarna zij met de overigen het vertrek verliet.

„Het is dus uw bedoeling, dat ik geregeld bijbel-lezing kom houden in uw keet?“ vroeg de heer Vink, toen zij vertrokken waren.

„Ja, zou dat niet gaan?“

„Gij woont op ruim twee uur afstands van hier?“

„Ik loop er twee en een half uur over.“

„'t Is een flinke wandeling! En denkt gij, dat er menschen zullen komen, als ik het doe?“

„Mijn vrouw meent van wel. In elk geval zullen onze naaste burens komen; want die hebben je's Zondag-morgens ook al eens gehoord, en 't is hun goed be-vallen.“

De Evangelist glimlachte en zei: „Hoor eens, Jaspers, ik zal er over denken, en binnenkort hoop ik je zelf het antwoord te komen brengen.“

„Goed, maar je moet het niet vergeten, hoor!“

„Nee, nee; daarvoor ligt de zaak mij te na aan 't hart, doch ik kan geen besluit nemen, voor ik er met mijn besten Vriend over geraadpleegd heb.“

„Je vriend? Wie is dat? De kruidenier?“

„Nee, dat is de Heere Jezus; Hij heeft gezegd; „Zonder Mij kunt gij niets doen.“

Jaspers keek verlegen voor zich en mompelde: „Krek wat mijn vrouw altijd zegt.“

Daarna stond hij op, gaf den heer Vink een stevigen handdruk, en begaf zich weer op weg naar zijn woning.

„Die man is niet ver van het koninkrijk Gods, naar het mij voorkomt,” sprak de Evangelist bij zichzelf, toen hij zich weer alleen bevond. „En nu het pak,” ging hij voort; „ik ben benieuwd wat er in is, en wie het mij toegezonden heeft.”

En hij haastte zich het open te maken.

„O, dat is heerlijk!” riep hij verrast uit; „boekjes voor de Zondagsschool! Wat zien ze er lief en aantrekkelijk uit!”

„Hoeveel zijn het er?” vroeg zijn echtgenoot, die juist weer binnengetreten was en er niet minder meê ingenomen scheen dan hij; „zeker wel honderd?”

„Ja, precies,” sprak hij, na den brief geopend te hebben, die er bij was, „en de dame, die ze zendt, verzoekt mij haar op te geven, hoeveel kinderen er zijn op de Zondagsschool, en wat ik hun 't liefst zou willen geven met 't aanstaande Kerstfeest; nu ik zal 't haar daadlijk schrijven. „Wel, wel, wat vroolijke gezichtjes zullen wij dan zien!”

„Kent gij die dame?”

„Neen, ik heb zelfs haar naam nooit gehoord; maar zeker is het, dat de Heere haar dit in 't hart gegeven heeft, want ik heb Hem gezegd, hoe gaarne ik de kleinen eens wilde verblijden, en hoe onmogelijk het mij was. Doch hoor eens, vrouw,” hernam hij na een oogenblik van stilzwijgen, „onze kinderen mogen er nog niets van weten; zij zouden er in hun blijdschap iets van vertellen, en het moet een verrassing blijven. Hoe minder er verwacht wordt, hoe meer het meêvalt.”

Juffrouw Vink was het volkomen hiermee eens, en met een vroolijk gezicht begon zij het vuil weg te vegen, dat Jaspers achtergelaten had.

III.

De zieke vrouw en haar gezin.

De maand October was in 't land gekomen, en daarmee strenge vorst. De menschen wisten niet hard genoeg te stoken, om zich de kou van 't lijf te houden; en wel te beklagen waren zij, die geen brandstof konden bekomen.

„Wel, wel, de inkt bevriest in mijn pen!” zei de heer Vink, terwijl hij in de huiskamer, waar een groot turfvuur aan den haard vrij wat warmte verspreidde, zat te schrijven, „en mijn handen zijn zoo stijf, dat ik den pennenhouder haast niet vasthouden kan.”

„Ja,” sprak zijn echtgenote, „ik herinner mij niet, dat het ooit zoo koud geweest is! Wij hadden er nog wel een paar wollen dekens bij noodig; op de bedjes van de kinderen zal ik voorloopig maar wat oude kleeren leggen; zij hebben het zoo koud gehad van nacht”.

Haar echtgenoot antwoordde niet terstond, maar keek peinzend voor zich heen. „Hoe moeten het de arme stumpertjes nu wel maken, die op den kouden grond slapen, met geen andere bedekking dan een ouden zak!” sprak hij eindelijk, zuchtend; „hoeveel voorrechten hebben onze kinderen bij hen vergeleken!”

„Dat heb ik vanmorgen ook al gezegd, toen Betje zich beklaagde, dat zij van de kou niet had kunnen slapen, en Piet vroeg, waarom wij toch in zoo 'n akelig huis moesten wonen, waar niet eens in alle kamers gestookt kon worden, zooals in onze vorige woning.”

„Betje en Piet moesten eens een paar dagen gaan slapen in een der hutjes op de hei, dan zouden zij hun goed betimmerd slaapkamertje met ledikant en bed eerst recht gaan waardeeren!”

„Maar, vader,” zei Betje, „de menschen, die daar wonen zijn er aan gewend kou te lijden; zij voelen het zeker niet meer.”

„Nu, kind, dan kunt gij er ook wel aan wennen,” was het korte antwoord.

Het meisje keek beschaamd voor zich en zei niets meer.

„Zijt ge vandaag nog bij de familie Wandersgeweest?” vroeg juffrouw Vink, haar man aanziende.

„Ja,” antwoordde hij, terwijl de sombere uitdrukking eensklaps van zijn gelaat verdween, „en ik begin hoe langer hoe meer een verandering ten goede in dat gezin op te merken.”

„Hoezoo?”

„Wel, niet alleen de oude grootmoeder, maar ook Wanders zelf luistert tegenwoordig met groote belangstelling naar het Woord des Heeren, terwijl het hem vroeger veeleer boos maakte. En ik hoor de jongens in 't geheel geen ruwe woorden meer zeggen; zeker is het hun verboden geworden. Ik denk, dat het alles een vrucht is van de Zondagsschool; onder Gods zegen natuurlijk.”

„Van de Zondagsschool?” riep juffrouw Vink verbaasd uit, daar zij veeleer gedacht had aan de groote geschiktheid van haar echtgenoot om met zulke ruwe menschen om te gaan.

„Ja; het komt mij voor, dat hun hart is getroffen door de eenvoudige woorden van Stientje; en dat haar kinderlijk gebed verhooring heeft gevonden.

Maar ik moet terstond heengaan," vervolgde hij, haastig opstaande; „ik heb met Wanders afgesproken, dat ik om vijf uur bij hem zou wezen."

„Zoo, gaat hij weer meê naar de Bijbellezing? Ik ben blij, dat ge den ganschen tocht dus niet alleen hebt te maken; maar eigenlijk is het toch erg met dit weer ruim twee uur heen en weer over een open vlakke te moeten gaan. 't Is om te bevroezen."

„Geen nood, vrouwtje! wij zullen ons wel warm loopen."

Dit zeggende, knoopte hij zijn lange duffelsche jas dicht, zette een bonte muts op, die hij tot diep over de ooren trok, en voltooide zijn voorzorgsmaatregelen door een dikke das om den hals te doen. Daarop nam hij een lantaarntje in de hand, een onmisbaar voorwerp op de stikdonkere hei, en begaf zich naar buiten. Een half uurtje later bevond hij zich met Wanders op weg naar de keet van Jaspers. Zoo hard mogelijk stapten zij door, al stampvoetend en soms met de hand voor 't gezicht, want de kou was bijna ondraaglijk.

„Ik zou u wel een verzoek willen doen," zei Wanders, nadat zij onder allerlei gesprekken omstreeks een uur gelooopen hadden.

„Vandaag heb ik vernomen," hervatte de turfsteker, „dat mijn zuster erg ziek ligt; zij heeft nooit iets over godsdienst willen hooren, evenmin als ik tot vóór eenige maanden; doch nu zal zij misschien willen luisteren; zou u niet even bij haar aan willen gaan?"

„Nu?"

„Ja; haar hutje ligt maar tien minuten rechts van onzen weg".

„Dat kan ons dus hoogstens een half uur schelen; en het is pas zes uur,” ging hij voort, bij 't licht van het lantaarntje op zijn horloge ziende, „nu, dat zal wel gaan. Heeft zij een groot gezin?”

„Er zijn twaalf kinderen, waarvan het jongste pas een half jaar is.”

„Wel, wel, en dan de moeder ziek, dat is erg!”

Zoo voortpratende waren zij weldra de hut der zieke vrouw genaderd, waaruit geen vriendlijk licht hun tegenstraalde, maar die zij ontdekten bij 't flauwe schijnsel der maan.

„Misschien slapen zij reeds,” zei Wanders, terwijl hij voorzichtig het lage deurtje een weinig openduwde. Doch neen, er stond een klein olielampje te branden, en bij de tafel zat een man in gebogen houding met de hand aan 't hoofd. Bij hun binnentreden keek hij even op, doch zonder iets te zeggen.

„Ik heb mijnheer bij mij,” zei Wanders, op zijn zwager toetredend, „is Jansje wakker?”

„Misschien is zij wel bevroren!” sprak de man nu op bitteren toon, „daar ligt zij.” Dit zeggende wees hij naar een hoek van 't vertrek, waar op den grond een vrouwlijke gedaante lag, toegedekt met een paar zakken en een oud buis. Dit laatste had hij blijkbaar uitgetrokken, want hijzelf zat in een blauw boezeroen.

„Waarom legt gij geen vuur aan?” vroeg Wanders, naar een hoopje turf ziende, dat op den grond lag.

„De rook maakte haar zoo benauwd,” was 'tantwoord, „en dat is al wat ik heb, om haar toe te dekken.”

Diep ontroerd, en bijna beschaamd over zijn eigen warme kleeding, stond de heer Vink dit aan te hooren, terwijl zijn oog zich vestigde op de kinderen, die heel dicht naast en op elkaar gekropen waren. De beenen

opgetrokken onder 't lijf, de handen weggestoken in buisje of schort, zaten of lagen zij onder de bank bij den muur, vijf jongens van zeven tot veertien jaar, en zes meisjes, waarvan het oudste tien jaren telde. Het was een erbarmelijk gezicht, en de Evangelist, hoeveel ellende hij ook reeds bijgewoond had, was te zeer getroffen door al hetgeen hij hier aanschouwde om een woord van troost te kunnen uiten.

„Wat scheelt er aan, kleintje?” vroeg hij, naderbij tredend, toen een onderdrukt gesnik zijn oor bereikte.

„Zij huilt, omdat zij niet bij moeder in 't hoekje mag liggen, zooals anders,” gaf een der zusjes fluis-terend ten antwoord; „vader wil het niet hebben.”

Op dit oogenblik vernam men een klagend geschrei van onder de tafel, en daarheen ziende, ontdekte hij een houten bak, waarin een klein kindje lag. Een paar turven dienden het wicht tot kussentje, en een bont schort was het eenige dek, dat deze zonderlinge wieg bevatte.

Al harder begon het schepseltje te schreien, tot Trijntje, het oudste meisje, zich van haar zusjes losmaakte en het opnam, om er meê heen en weer te loopen. Beurtelings wreef zij het de verkleumde handjes, liet haar warmen adem over 't gezichtje gaan, dat bont en blauw zag, en trok het oude mutsje wat verder over de oortjes. Hierdoor een oogenblik tot bedaren gebracht, begon het kindje echter spoedig opnieuw te schreien, want het had honger ook, en dit was iets, waarvoor Trijntje geen raad wist. Onwillekeurig keek zij naar den hoek, waar haar moeder lag, doch er was geen hulp te wachten van dien kant, en het meisje deed weer haar uiterste best om het broertje te sussen, doch tevergeefs.

Intusschen was Wanders bij zijn zuster neergeknield, wier snelle, gejaagde ademhaling hem deed vermoeden, dat zij hard de koorts had. Verwilderd keek zij hem aan, toen hij haar ijskoude hand in de zijne nam, en op zijn vraag, hoe het haar ging, stamelde zij slechts eenige onsamenhangende woorden.

„Jansje,” begon hij weer, na een oogenblik stilzwijgens, „wil je niet eens even luisteren naar mijnheer Vink? Hij is hier.”

Doch zij sloot de oogen, en gaf geen antwoord. Had zij het niet verstaan, of wilde zij er niets van weten? Met een zucht stond Wanders op en keek den Evangelist aan, als verwachtte hij van hem uitkomst.

„Wat kan hier gedaan worden?” sprak deze bij zichzelf, terwijl hij als vanzelf de handen vouwde tot een gebed.

„O, Heere,” smeekte hij, „laat mij zien, wat ik voor deze arme menschen doen kan; laat de ellende, waarin zij verkeerden, hen toch uitdrijven tot U!

Opeens verhelderde zijn gelaat.

„Als gij het goedvindt,” sprak hij, den bewoner van het hutje aanziende, „dan zal ik uw jongste kindje meenemen naar vrouw Jaspers; ik ben er zeker van, dat zij er wel eenigen tijd voor zal willen zorgen.”

Ten uiterste verbaasd keek de man hem aan.

„Ik kan er niets voor betalen,” sprak hij eindelijk.

„Dat behoeft ook niet; zij zal het met liefde doen, en anders zal ik er voor zorgen.”

„'t Is wel vriendlijk!” hernam de aangesprokene half binnensmonds, als schaamde hij zich over die bekentenis.

„En ik zal Kaatje komen halen, als ik straksterugkom” zei Wanders, „dan zijn de twee jongsten tenminste

bezorgd; ik zou er nog wel een paar willen meê nemen, maar ik kan er slechts één dragen en warm houden, en het eind is te ver voor de kleintjes om met den avond bij zoo'n felle kou te loopen."

„Ik had juist willen vragen, of gij voor ditmaal de Bijbellezing zoudt willen verzuimen om bij mijn vrouw een wollen deken te halen, want de zieke kan zóo niet blijven liggen vannacht; hoe denkt gij daarover?"

„Wel, dan zal ik Kaatje nu meê nemen, en haar meteen even thuisbrengen."

„Dat is goed; en hebt gij al om den dokter gezonden?"

Dit laatste gold den zwager van Wanders.

„Een dokter! die woont minstens drie uur hier vandaan, en ik weet vooruit, dat hij niet komen zal."

„Waarom denkt gij dat?"

„Anderen, die in deze streek wonen, hebben er de proef van genomen, maar het antwoord was telkens, dat men van geen geneesheer verlangen kon, dat hij drie uur heen en weer ging loopen over de hei, om een enkelen zieke te bezoeken."

„Komt hier dan nooit een dokter?"

„Alleen bij sterfgevallen, voorzoover ik weet."

„Er is juist een kindje gestorven bij den kruidenier," zei Wanders.

„Dat is waar ook; ik zal er vanavond nog heengaan, als ik thuiskom, en hem vragen mij terstond te waarschuwen als de dokter er is, met wien ik dan eens ernstig hoop te spreken over dezen onhoudbaren toestand."

Hiertoe besloten, maakten de bezoekers zich gereed te vertrekken. De Evangelist nam het zuigelingetje, in een schort gewikkeld, voorzichtig onder zijn jas, en de turfsteker volgde hem met zijn tweejarig nichtje in een zak, waaruit alleen haar hoofdje tevoorschijn kwam,

dat zij vertrouwlijk tegen zijn schouder aanvleide.

Een eind weegs gingen zij nog samen, waarna de een links, de ander rechts zijn weg vervolgde.

„Breng ook mijn oude winterjas meê voor uw zwager, wilt ge?” riep de heer Vink zijn metgezel nog toe, en stapte toen alleen met zijn zonderlingen last voort.

„’t Is, of mijnheer niet komt,” zoo fluisterde Jaspers zijn buurman in ’t oor, nadat hij reeds verscheiden malen buiten was gaan kijken.

„Als hij maar niet verdwaald is!” was ’t antwoord, „hij is nog niet zoo heel goed met deze streek bekend, en ’t kan zoo donker zijn op de venen.”

„Nu, dat is ook wat! ’t is toch al de zesde keer, dat hij hier komt,” sprak een ander.

„Ja wel, maar hij gaat soms meteen hier of daar een bezoek brengen, en het zou geen wonder wezen, als hij dan een verkeerden kant insloeg.”

Een trek van groote bezorgdheid werd nu zichtbaar op veler gelaat, en zwiĳgend staarde men een poosje in de vlam van het turfvuur, dat in de kleine ruimte een genoegzame warmte verspreidde. Twintig menschen waren er ongeveer, behalve Jaspers en zijn vrouw. Een bijzonder klein aantal was dit; gewoonlijk kwamen er omstreeks veertig. Dan had men zitplaatsen te kort, doch men wist zich te behelpen met stapeltjes turf en een oude plank, terwijl allen met een heel klein plaatsje tevreden waren.

„Daar is hij!” klonk het opeens, toen de klink van het lage deurtje opgelicht werd, en inderdaad, het was de lang verwachte. De uitdrukking van bezorgdheid maakte eensklaps plaats voor groote blijdschap, die echter terstond weer veranderde in de grootst mooglijke verbazing.

„Een kind!” riep Jaspers uit, die zijn oogen nauwelijks vertrouwde; en anderen vroegen zichzelf af, of hetgeen zij zagen werkelijkheid was, dan wel een kluchtige droom. De Evangelist met een zuigeling bij zich, en dat in den avond, bij 20 graden vorst en een ijzigen noordenwind! 't Was ook haast niet te gelooven.

„Hebt u dat wichtje gevonden?” vroeg de vrouw van Jaspers op toon van diep medelijden, en meteen strekte zij de armen uit, om het schepseltje er in te ontvangen. Nu begon 't kleintje, dat zich onder de warme jas vrij wel tevreden had gevoeld, luid te schreien, en kwam niet eer tot bedaren, voor de goedhartige vrouw het een zuigfleschje vol met gortwater en suiker gegeven had. Toen was het volkomen voldaan, en kon de heer Vink rustig zijn wedervaren gaan vertellen.

IV.

De eenzame wandelaar.

Zes weken later was het een gure, mistige Novemberdag. Het vriezen had opgehouden, maar de mist was nog onaangener, niet het minst voor den heer Vink, die juist verscheiden bezoeken had af te leggen, want er waren veel zieken. Bovendien werd hij dien avond verwacht om Bijbellezing te houden in een keet, niet minder ver van zijn huis verwijderd dan die van Jaspers, doch in tegenovergestelde richting; en het was juist voor de eerste maal, dat hij er bij avond heen zou gaan. Nu was het gewoonlijk al donker

genoeg op de zwarte veengronden, waar bovendien geen schemering van licht te ontdekken viel, om slechts met moeite den juisten weg te vinden; doch thans kon men letterlijk geen stap voor zich uitzien door den zwaren nevel, die er hing. Hierbij kwam nog dat de grond vreeslijk hobbelig en glibberig was, zoodat men telkens gevaar liep te struikelen of uit te glijden.

Met zijn lantaarntje in de hand stapte de eenzame wandelaar behoedzaam voort. Het lichtje scheen wel een sterretje temidden van de duisternis, met dit onderscheid dat het voortdurend van plaats veranderde. Eenklaps echter was het verdwenen, en wie dicht in de nabijheid geweest was, had tegelijkertijd een uitroep van schrik en even daarna een diepen zucht kunnen hooren.

„Wat moet ik nu beginnen!” sprak de drager van 't lantaarntje, dat thans, evenals elk ander voorwerp op de hei, in diepe duisternis gehuld was; „wat moet ik nu beginnen? Was het glas maar niet gebroken, dan zou ik het pitje weer aansteken, maar nu helpt het toch niet. Ik zie inderdaad geen kans mijn doel te bereiken; en hoe ik thuis komen moet, weet ik evenmin. In elk geval zal ik terug moeten keeren, want verderop is de streek mij nog minder bekend. 't Is wel jammer: de menschen komen zoo trouw, maar ik loop gevaar een verkeerden koers te nemen en misschien nog een ongeluk te krijgen bovendien.

Zoo in zichzelf voortpratend, sukkelde hij voort, leunend op zijn stok, waarmeê hij telkens om zich heen tastte. Een half uur was er op die wijze weer verstreken, toen opeens een gil weerklonk over de eenzame vlakte, en kermend van pijn lag de Evangelist op den grond, niet in staat zich weer op te richten.

Tevergeefs beproefde hij dit tot driemaal toe; tevergeefs ook riep en schreeuwde hij om hulp. Doodstil was en bleef het in den ganschen wijden omtrek.

Inmiddels was de hut, waar hij verwacht werd, langzamerhand half vol menschen geworden, en met ongeduld zag men uit naar zijn komst. Onder de aanwezigen bevond zich ook Willemsen, de zwager van Wanders, niettegenstaande zijn woning op zoo verren afstand van daar gelegen was, en hij bekend stond als afkeerig van al wat godsdienst heette. Sedert eenige weken echter scheen hij van gedachten veranderd, en niemand beter dan Wanders kon gissen, wat er de reden van was, want hij wist, hoeveel zijn zwager aan den heer Vink te danken had niet alleen, maar ook met welk een liefde en hartlijke belangstelling dit alles gepaard was gegaan. Zelf had de vriendlijke helper drie der kinderen in huis genomen, tot de moeder weer hersteld was, die door zijn toedoen ook geneeskundige hulp verkregen had, alsmede de noodige versterkende middelen, zoodat zij onder Gods zegen na eenige weken haar huislijke bezigheden had kunnen hervatten. Een en ander had diepen indruk gemaakt op haar man, die tot het besluit kwam, dat de heer Vink in elk geval geen vrome huichelaar was, zooals hij er al in zijn leven had ontmoet, maar iemand, die achting en vertrouwen verdiende. Om hem hiervan blijk te geven en ook wel gedrongen door een begin van belangstelling, was hij de Bijbellezing gaan bijwonen; en zóó goed beviel het hem daar, dat hij zich door mist noch duisternis liet weerhouden, om den verren tocht te ondernemen. Ook was zeker niemand zoo ongerust en bezorgd als hij, toen het eene kwartier na het andere verstreek, zonder dat de Evan-

gelist kwam opdagen. Eindelijk was het hem niet mogelijk, langer te blijven zitten.

„Wie gaat er meê hem tegemoet?” vroeg hij rondziende.

„Ik, ik!” riepen verscheiden stemmen, doch anderen zeiden: „Hij zal misschien thuisgebleven zijn, omdat het zoo mist.”

„Neen, hij is er de man niet naar, om daarvoor thuis te blijven,” sprak er een; „komt hij niet altijd, wat voor weer het ook is?”

„Ik moet tenminste weten, wat er van is,” zei Willemsen, „al zou ik naar zijn huis gaan om het te vragen.”

Weldra waren er zes mannen op weg, elk met een lantaarntje in de hand; doch geen menschlijk wezen ontmoetten zij op de donkere, eenzame hei. Reeds hadden zij een uur ver geloopt, toen opeens een klagend geluid hun oor bereikte.

„'t Is, of er iemand om hulp roept,” zei Willemsen, terwijl hij stilstond en opmerkzaam luisterde.

„'t Is zijn stem!” riep hij eensklaps uit, nadat het geroep zich had herhaald.

„Zou hij dan zonder licht uitgegaan zijn?” spraken de anderen rondziende; „zóó ver kan hij toch niet verwijderd wezen, dat wij er niets van zouden zien.”

Terwijl zij zoo met elkander stonden te praten, besluiteloos wat te doen, lag de heer Vink, niet instaat zich te verroeren, in groote spanning naar de lichtjes te kijken, die hij in de verte ontwaarde; en al roepende om hulp, steeg er een verzuchting op uit zijn hart tot den Heere. Daar bemerkte hij dat de lichtdragers stilstonden, en hij begreep, dat het was om te luisteren naar zijn geroep. Tot zijn groote blijdschap

zag hij weldra de lantaarntjes naderen. Ook kon hij wel gissen, dat het bezoekers der Bijbellezing waren, die hem kwamen zoeken, en niettegenstaande zijn hevige pijn vloog er een glans van genoeg over zijn gelaat, toen hij de stem van Willemsen onderscheidde.

„Ik mag wel blij wezen, dat het ongeluk mij niet overkomen is ná de Bijbellezing,” dacht hij, „dan had niemand mij gemist behalve mijn vrouw, die niet geweten zou hebben wat te doen.” En in stilte dankte hij den Heere voor diens genadige besturing.

Weldra hadden de mannen hem gevonden, en nadat de Evangelist hun in 't kort verteld had, wat er gebeurd was, poogden zij hem op te richten; doch hij schreeuwde het uit van pijn, en was niet instaat een stap te doen, al werd hij door twee hunner ondersteund. Er bleef dus niets anders over, dan hem naar huis te dragen. . . .

„Is hij daar nu al?” riep juffrouw Vink uit, toen zij omstreeks tien uur voetstappen hoorde en gerinkel aan de voordeur; „dat is vroeg vanavond, en hij schijnt iemand bij zich te hebben, want ik hoor praten.”

Hoe verbaasd keek zij echter op, toen er, inplaats van haar echtgenoot, twee turfstekers binnentraden, die haar aankeken, of zij met hun bezoek taamlijk verlegen waren.

„Je moet maar niet schrikken, juffrouw,” begon de een. „Mijnheer is gevallen, nu kan hij niet goed loopen. . . .”

„'t Is ook zoo donker op de hei,” bracht de tweede in, om ook iets te zeggen, „en 't lantaarntje was gebroken.”

Hevig ontsteld keek juffrouw Vink van den een naar den ander.

„Waar is hij?” riep zij eindelijk uit, en opstaande wou zij de deur openen, toen er opnieuw voetstappen en stemmen weerklonken, en haar echtgenoot door vier mannen naar binnen gedragen werd. Haar knieën knikten, en zij moest zich aan een stoel vastgrijpen om staande te blijven, terwijl haar gelaat doodsbleek werd.

„'t Is niets, vrouw,” riep de heer Vink haar toe, zich moeite gevende tot glimlachen, hoewel de pijn haast ondraaglijk geworden was, „morgen zal 't misschien weer beter zijn.”

Een poos later lag hij goed en wel in bed, en waren de mannen na eenige hartelijke woorden van deelneming vertrokken. Tevergeefs echter poogde hij dien nacht te slapen. Ook was het hem niet lang mogelijk zich rustig te houden. Kermend en steunend lag hij daar, en begon eindelijk allerlei wartaal te spreken, blijkbaar in hevige koorts, zoodat juffrouw Vink, die evenmin als hij een oog toedeed, zich hoe langer hoe meer ongerust maakte.

„Had ik maar aan Willemsen gevraagd, of hij bij 't aanbreken van den dag naar E. wilde gaan om den dokter,” zuchtte zij: „de man is tot alles bereid, en zou zich ook niet zoo licht met een weigering laten heenzenden.”

Tot haar groote blijdschap echter kwam Wanders, die door zijn zwager kennis gekregen had van 't ongeval, reeds vroeg naar den toestand van den beminden Evangelist vernemen, en bood haar zijn diensten aan. Terstond schreef zij nu een briefje aan den geneesheer te Emmen, denzelfde die de vrouw van Willemsen in haar laatste ziekte had behandeld, met het dringend verzoek zoo spoedig

mooglijk te komen. Zij sloot hierbij een muntbiljet van tien gulden in, vreezende, dat hij anders toch weigeren zou den verre tocht te ondernemen. Dit geld had zij juist eenige dagen tevoren gekregen voor winterprovisie, doch op dit oogenblik vergat zij alle zorgen voor de toekomst, en bezielde haar slechts één gedachte: het behoud van haar geliefden echtgenoot. In stille verzuchtingen tot den Heere, onder voortdurend hopen en vreezen, wachtte zij nu den ganschen dag, wat hiervan de uitkomst wezen zou. 's Middags om drie uur kon Wanders terug wezen, doch de dokter, indien hij aan haar verzoek wilde voldoen, zou zeker niet voor den volgenden middag komen, meende zij.

Hoe verrast was zij echter, toen omstreeks vier uur niet alleen Wanders, maar ook de geneesheer verscheen. Doch spoedig werd de blijdschap getemperd, want deze verklaarde, dat het rechterbeen van den gevallen gebroken was, en hij bovendien in zorglijken toestand verkeerde. Gelukkig kon de dokter hem terstond de noodige hulp verleen, daar hij uit de mededeelingen van Wanders en het schrijven van juffrouw Vink wel eenigszins begrepen had, wat den patiënt mankeerde, en hij dus bij voorbaat eenige instrumenten en medicijnen meegebracht had.

Hoe treurig en stil werd het nu in de woning van den Evangelist. De kinderen mochten nauwlijks hun stem laten hooren, en hun moeder was te zeer met zorg en angst vervuld, om zich veel met hen bezig te kunnen houden. Zoo waren de donkere dagen vóór Kerstmis in dit gezin dubbel donker!

V.

Het Feest.

„Zou vader over een week beter zijn, moe?” vroeg Piet op zekeren dag, toen hij uit school kwam.

De aangesprokene glimlachte en zei: „Waarom over een week, jongenlief?”

„Wel, moe, dan krijgen wij vacantie, en . . . dan zou er immers feest zijn op de Zondagsschool?”

„En dan kookt u chocolademelk voor al de kinderen, niet waar, moe?” vroeg een der kleinen, op haar toeloopend.

„Hoe weet je dat, Fritsje?”

Dit zeggende keek zij van terzijde naar haar oudste dochtertje, die een kleur kreeg tot achter de ooren en zich hield, of zij naar buiten keek.

„Betje heeft het verteld, moe,” antwoordde het ventje; „is het niet waar?”

„Ja, zeker, als er feest is, dan zal ik melk koken, maar ik dacht, dat Betje beter zwijgen kon.”

Nu keerde het meisje zich eensklaps om, en riep uit: „Dat is ook het eenige, wat ik verteld heb; van al het andere heb ik niets gezegd!”

„Wat is er dan nog meer?” vroeg Piet, wiens nieuwsgierigheid hierdoor niet weinig geprikkeld werd.

„Als Betje dat vertelt,” zei juffrouw Vink, half schertsend, half in ernst, „dan zou ik haar nooit meer een geheim toevertrouwen.”

„Neen, moe,” sprak het meisje met vuur, „dat zal ik stellig niet doen;” en wat Piet haar die week

ook vroeg, ze was niet te bewegen er iets meer van te zeggen.

„Ik gevoel me bijzonder wel,” sprak de heer Vink, toen hij dien middag voor 't eerst een uurtje opzat; „mij dunkt, dat ik over acht dagen sterk genoeg zijn zal, om de kleintjes hier te ontvangen.”

„Ik vrees er voor,” zei juffrouw Vink, hem bezorgd aanzien; „in elk geval kunnen zij niet allen tegelijk komen; dat zou te veel drukte geven. Wij zouden op den eersten Kerstdag de kleintjes, en op den tweeden de grooteren kunnen uitnoodigen, als gij tenminste in beterschap blijft toenemen.”

„Het zou voor mij een even groote teleurstelling wezen als voor de kinderen, wanneer het feest uitgesteld moest worden; ik heb er reeds maanden naar verlangd, al die vroolijke gezichtjes te zien, en getuige te zijn van de blijdschap en verrassing der armen schepseltjes, wanneer zij de mooie presentjes krijgen.”

Op dit oogenblik kwam Betje vertellen, dat er twee mannen bij de deur stonden met een groote kist. Haar moeder ging dadelijk kijken, en keerde even daarna terug met 't bericht, dat de kist uit Amsterdam gekomen en voor hen bestemd was. Zij zag echter geen kans die alleen open te maken, en voor haar echtgenoot was dit werk te vermoeiend, zoodat er gewacht moest worden tot de een of andere bezoeker kwam. Er verscheen echter niemand, voor de kinderen naar bed gebracht waren, zoodat zij hun nieuwsgierigheid tot den volgenden dag moesten bedwingen.

Een kwartiertje had juffrouw Vink alleen in de huiskamer gezeten, toen Wanders binnentrad; en nadat hij een poosje met haar had zitten

praten, verzocht zij hem de kist open te breken. Terstond maakte hij daarmee een aanvang, en wat kwam er te voorschijn? Een dikke wollen deken! Daarna nog een, en nog een . . . vijftien heerlijke wollen dekens! En dan nog tien baaien rokken, alles om uit te deelen bij 't aanstaande Kerstfeest. Wanders moest beloven er voorloopig aan niemand iets van te zeggen, opdat het een verrassing zou blijven.

Weldra bevond hij zich weer op weg naar zijn hutje. Het sneeuwde hard en het was vinnig koud, zoodat hij het oude, maar taamlijk dikke buis, dat hij droeg, tot boven toe dichtknoopte, en stevig doorstapte. Bij zijn kleine, armoedige woning gekomen, stond hij even stil om zich de witte vlokken, waarmee hij geheel overdekt was, van 't lijf te schudden, en trad toen binnen. Het vuur was bijna uit, want het werd tijd om te gaan slapen. Het duurde dan ook niet lang, of hij lag in een hoek van 't vertrek op den grond, zijn slaapplaats, sinds zijn oude moeder de eenige bedstee die er was, in gebruik genomen had tezamen met zijn vrouw en Stientje. De jongens lagen allen bij elkaâr in een anderen hoek van 't vertrek; en zij zoomin als de anderen hadden iets, dat op een bed geleek. Een oud buis, eenige zakken en een hoopje turven deden voor dat alles tezamen dienst.

Nu en dan werd het broze hutje heen en weer geschud door den sterken wind, die zijn kouden adem deed gevoelen door de reten en gaten, en de sneeuwvlokken naar binnen deed stuiven. Het kleine meisje in de bedstee kon dan ook van de koude niet slapen, evenmin als haar grootmoeder; en terwijl de witte vlokjes zoo op haar gezichtje neer-dwarrelden, kwamen haar opeens de woorden te-

binnen: „Wasch mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw.” Hierdoor werden haar gedachten naar de Zondagschool gevoerd, waar zij dien tekst geleerd had en vervolgens naar 't blijde vooruitzicht, dat haar wachtte met het aanstaande Kerstfeest, Er zou dan iets heel prettigs gebeuren, had Betje van „mijnheer” haar verteld. Wat of 't wel zijn kon? Misschien kregen al de kinderen een mooi prentje of een lekker stukje koek, zooals ze nog eens van de Juffrouw had gehad! Zoo verdiepte zij zich in allerlei gissingen, tot eindelijk de moede oogjes zich sloten, en zij ondanks wind en sneeuw in slaap viel.

Den volgenden Zondag kwamen de kinderen al iets meer te weten. Juffrouw Vink, die voor de meisjes Zondagschool hield, deelde haar mee, dat zij den volgenden Vrijdag bij haar aan huis mochten komen, elk met een kopje bij zich, daar zij iets lekkers te drinken zouden krijgen.

„Chocoladel” had Piet haar toegesproken, doch zij wist niet, wat hij er mee bedoelde; in elk geval moest het iets heerlijks wezen, meende zij, naar de uitdrukking van zijn gezicht te oordeelen. Wel, wel, wat duurde het lang, eer de gewenschte Vrijdag aanbrak. Vijf dagen! nog nooit hadden ze haar zoo lang toegesproken.

„Nu nog maar één nachtje slapen, Klaas, dan gaan we!” sprak zij, en de oogen van den knaap glinsterden, hoewel hij niets zei.

Om twee uur des middags zou het feest beginnen, en hoeveel keeren zij wel vroeg, hoe laat het was, dat kon haar moeder niet zeggen, doch zeker twintigmaal.

„Ga nu maar heen,” sprak vrouw Wanders, toen het omstreeks één uur was, „dan moet je maar niet

al te hard loopen, en een poosje voor de deur wachten, als het nog te vroeg is."

Zoo ging zij dan met Klaas, die voor deze gelegenheid een rooden zakdoek van zijn vader tot das om kreeg, waarop hij niet weinig trotsch was, terwijl de grootste kom, die zijn moeder bezat, zijn zak deed zwellen. Onderweg kwamen zij telkens groepjes kinderen tegen, ook allen voorzien van een kommetje, behalve een jongen, wiens ouders niet in 't bezit waren van een dergelijk voorwerp; en daar hij toch ook gaarne wat lekkers wilde drinken, was hij zoo vrij geweest een groene test meê te brengen! Denkt eens aan, een test om chocolade uit te drinken!

En nu meent ge zeker, dat hij er verlegen mee was, of dat zijn makkertjes hem uitlachten! Dan hebt ge 't mis, hoor! Integendeel, de een voor den ander had wel met hem willen ruilen; want de kommen, hoewel taamljk groot en wijd, waren toch ontegenzegglijk kleiner dan de test.

Ge kunt echter wel nagaan, dat juffrouw Vink vreemd opkeek, toen zij het zonderlinge chocoladekopje gewaar werd, en dat zij een glimlach niet weerhouden kon, evenmin als haar echtgenoot, die in zijn armstoel gezeten het jonge volkje verwelkomde. Met een gelaat, stralend van vreugde, zat hij daar en keek met welgevallen naar de verlangende gezichtjes, die zich onwillekeurig telkens weer naar den grooten ketel wendden, die op het vuur stond. Eer zij echter met den inhoud daarvan kennis zouden maken, wilde hij hun de altijd nieuwe geschiedenis vertellen van het Kindje in de Kribbe te Bethlehem. En hij deed dit zoo eenvoudig, zoo echt kinderlijk, dat zelfs de kleinsten hem met be-

langstelling aankeken, en onbeweeglijk zaten te luisteren.

„Om ons rijk te maken is de Heere Jezus zoo arm geworden,” sprak hij eindelijk, waarop een kleine jongen uitriep: „Ik zou wel graag rijk willen zijn, mijnheer! Vader zegt, dat rijke menschen altijd wittebrood kunnen eten en vleesch!”

„Ja, beste jongen,” hernam de Evangelist glimlachend, „daarmee bedoelt je vader menschen, die meer geld hebben dan hij, maar zulke menschen kunnen toch heel arm zijn. Er is niemand waarlijk rijk, die den Heere Jezus niet liefheeft en naar Zijn stem luistert. Hij maakt ons hart rustig en blij, en Hij wil ons in Zijn eigen huis, in den hemel brengen, om nooit weer bedroefd of ongelukkig te wezen. Doch om dat te kunnen doen, was het noodig, dat Hij op deze aarde kwam, om voor ons te sterven aan het kruis; want wij hadden allen straf verdiend.”

Op deze wijze sprak hij nog een poosje voort, waarna, tot groote vreugde zijner kleine toehoorders, de ketel van 't vuur genomen werd en al de kinderen uitgenoodigd werden de kommen op te houden. Dat er nu een algemeen gefluister ontstond, valt licht te begrijpen, en om de kleine druktemakers weer tot orde te brengen, liet de heer Vink hen een versje zingen. En nu was het afgelopen, meenden de kleintjes, maar neen hoor! daar kwam een groot pak voor den dag, en één voor één werden, eerst de meisjes en daarna de jongens, bij „mijnheer” geroepen, om een allerliefst boekje met gekleurde plaatjes in ontvangst te nemen. Sommigen durfden de halfvuile handjes niet uitsteken, om het aan te vatten, anderen bleven er aarzelend mee staan, als

begrepen zij niet, dat het werkelijk een presentje was. Toen eindelijk allen weer naar hun plaats teruggekeerd waren, werd opnieuw de ketel van 't vuur genomen en nogmaals genoten zij van de heerlijke chocolade. Hiermee bezig, zagen zij juffrouw Vink 't vertrek verlaten, en even daarna terugkeeren met een pak, dat zij haast niet dragen kon.

Wat of dat nu wezen mocht?

„Ik weet het wel,” fluisterde Betje haar buurmeisje in 't oor, „verleden week wist ik het al.”

Doch reeds werd er een naam afgeroepen, en aller oogen wendden zich naar de spreekster, die een jurkje omhoog hield en een paar kousjes.

„O, kijk eens, wat Trijntje krijgt!” klonk het van alle kanten, en buiten zichzelf van vreugde waren de kleine meisjes — twaalf in getal — toen zij allen ook een jurk en een paar kousjes kregen.

Daarop kwamen de jongens aan de beurt, die nauwlijks op hun plaats konden blijven van ongeduld. De knaap met de test werd het eerst geroepen. Hij kreeg een pet, een bouffante en een kiel; drie stukken, die hij wel 't allermeeft noodig had, want zelfs bij deze gelegenheid was hij blootshoofds en met een gescheurd buis gekomen. De anderen kregen ook allerlei kleedingstukken, al naardat zij die behoeften, en vervolgens werd er voor de derde maal chocolade geschonken, terwijl thans elk er een krentenbroodje bij kreeg.

De opgetogenheid der kinderen te beschrijven is niet mogelijk. Veel hadden zij zich voorgesteld van het feest, maar zoo iets hadden zij geen van allen kunnen droomen. Eindelijk was alles uitgedeeld, waarop de heer Vink hun vertelde, dat al dit moois

gezonden was door een dame, die den Heere Jezus liefhad, en dat Hij, de groote Kindervriend, haar in 't hart gegeven had, om zoo aan hen te denken. Daarom noodigde hij hen uit om nu allen tezamen den Heere te danken voor het vele goede hun geschonken. En als een der kinderen dit van harte deed, dan was het wel Stientje Wanders, want reeds was haar hartje geopend voor Hem, die gezegd heeft: „Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert ze niet, want derzulken is het Koninkrijk der hemelen.”

Die Jezus roept u ook met lieflijke stem;
 O, kinderen, luistert toch ernstig naar Hem!
 Om u te verlossen van zonden en smart
 Kwam Jezus op aarde, geeft Hem dus uw hart.
 Komt dan, komt dan, toeft langer niet,
 't Is Jezus, die waarlijk verlossing u biedt.”

Zoo werd er thans nog gezongen, waarop de kinderen met hun pakjes het huis verlieten, en heendraafden om al het moois aan hun ouders te laten zien en van hun vreugde te vertellen. Op dezelfde wijze werden den volgenden dag nog een veertigtal kinderen onthaald, en aan vijf en twintig hunner werd de boodschap meêgegeven, of moeder des avonds om zes uur eens bij de juffrouw wilde komen.

Op den bepaalden tijd verschenen de vrouwen, die zich reeds in gissingen verdiept hadden, wat er de reden van zijn kon, dat zij ontboden waren. En wie beschrijft haar verrassing, toen zij, na een hartelijk woord van mijnheer, elk een dik pak ontvingen, dat of een baaien rok, of een wollen deken bevatte!

Wat sliep Stientje Wanders heerlijk den volgenden

nacht, en ook de twee vrouwen, die met haar de bedstee deelden! Zoo 'n heerlijke warme deken over zich heen te hebben was een genot, waarvan zij die er aan gewend zijn, zich moeilijk een denkbeeld kunnen vormen. Zeker is het, dat geen enkele turfstekersfamilie in de gemeente Emmen zich herinneren kon, ooit zooveel vreugde te hebben genoten in den winter, als op dit Kerstfeest allen bereid was geworden. In het huisgezin van Wanders echter, en ook in sommige andere gezinnen, waren het niet de geschenken, die de hoogste blijdschap uitmaakten, maar was het de Geveer van al die goede gaven, in Wien men zich verheugde; de trouwe Heere en Heiland, die Zichzelf gegeven had! Dit was vooral zoo bij Wanders en zijn oude moeder, welke laatste niet meer vreesde voor de toekomst, omdat zij had leeren gelooven in Hem, die gezegd heeft: „In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen. Ik ga heen om u plaats te bereiden.”

Thans moet ik mijn geschiedenis eindigen, en doe het met den vurigen wensch, dat zij, die den Heere Jezus als hun Heiland en Zaligmaker hebben leeren kennen, bij de vele voorrechten hun geschonken, ook gedenken mogen aan de arme, onwetende bewoners dier veenstreken. Ja, dat velen er toe opgewekt mogen worden om, hetzij met hun gaven, of in elk geval door hun gebeden, het werk des Evangelies in die streken te steunen.
